

MIĘDZY WYCHOWANIEM A SOCJALIZACJĄ

OD REDAKCJI

Oddajemy do rąk Państwa drugi numer „Problemów Wczesnej Edukacji” w całości poświęcony zagadnieniom wychowania i socjalizacji dzieci. Zebrane teksty mają charakter badawczo-krytyczny, osadzone są w szerokich kontekstach teoretycznych. Pozwala to wyjść poza wąskometodyczną perspektywę analiz tej problematyki, z jaką najczęściej ma do czynienia nauczyciel i do jakiej z reguły odwołuje się praktyka szkolna. Polska pedagogika wczesnej edukacji wciąż obciążona jest jaskrawą ateoretycznością i nieświadomością własnych założeń, gwałtownie potrzebuje powrotu do źródeł filozoficznych, socjologicznych i psychologicznych, by zrekonstruować swoje podstawy. Autorom zawartych w niniejszym numerze tekstów zawdzięczamy podjęcie dialogu z kluczowymi teoriami uruchamianymi w refleksji nad edukacją na całym świecie.

Wychowanie i socjalizacja dzieci pełnią kluczową rolę w ich rozwoju i funkcjonowaniu całych społeczeństw. Wadze tych procesów towarzyszy ich niejednoznaczność teoretyczna, ideologiczna i polityczna, czego bardzo często nie są świadomi nauczyciele bezpośrednio zaangażowani w oddziaływanie pedagogiczne. Proponowane Państwu artykuły zwracają uwagę na wielość możliwości rozumienia „dobrego” wychowania i „wartościowej” socjalizacji, a także na ryzyko pojawienia się instytucjonalnych, zadekretowanych w dokumentach oddziaływań wychowawczo-socjalizacyjnych niekorzystnych z punktu widzenia jednostki lub społeczeństwa. Odbrażowanie wizerunku szkoły, wychowawcy, socjalizującego dorosłego nie podważa sensu wprowadzania dzieci w świat wartości i znaczeń społecznych, ale uwrażliwia na nieoczywistość tego, co przywykliśmy traktować jako „pożądane społecznie”. Prezentowany zbiór artykułów jest wstępem do dyskusji, do której mamy nadzieję jeszcze powrócić.

SPIS TREŚCI

- **Stefan Mieszalski**, *Interpretacje podmiotowości dziecka: kultura – szkoła - wczesna edukacja*

- **Andrzej Olubiński**, *O aktualnych problemach autorytarnej edukacji początkowej w ujęciu Ericha Fromma*
- **Jerzy Nikitorowicz**, *Mikroświat dziecka w ustawicznym procesie kreowania tożsamości*
- **Maria Mendel**, *Między socjalizacją i wychowaniem, między domem i szkołą*
- **Maria Szczepska-Pustkowska**, *Socjalizujący strumień pamięci: dzieciństwo jako trwanie*
- **Lucyna Kopciewicz**, *„Szkolna” socjalizacja w kobiecość – pomiędzy obserwacją a przemocą (symboliczną)*
- **Jarosław Michalski**, *O potrzebie korelacji we współczesnym nauczaniu religii. Implikacje pedagogicznoreligijne*
- **Bogusław Śliwerski**, *Teoretyczne przesłanki i metodologiczne wątpliwości badań nad samowychowaniem w podejściu Ireny Jundziłł*
- **Piotr Zamojski**, *Socjalizacja krytyczna. Relacja między kontekstem a celem procesów edukacyjnych jako źródło sensu społecznienia*
- **Marzena Nowicka**, *Dziecko w ślepym zaułku socjalizacji szkolnej*
- **Ewa Zalewska**, *„Przekonasz się, że warto chodzić do szkoły” – o socjalizacji do roli ucznia z perspektywy podręczników do klasy pierwszej*
- **Małgorzata Sławińska**, *Przedszkole w perspektywie funkcjonalistycznej i krytycznej*
- **Maria Kreft**, *Social meanings in early education in the USA*
- **Anna Wasilewska**, *WCZESNA EDUKACJA - MIĘDZY SCHEMATEM A POSZUKIWANIEM Seminarium Naukowe, 30 - 31 maja 2005 Borkowo koło Gdańska*
- **Małgorzata Dągiel**, *Child in Culture – międzynarodowa konferencja naukowa na Łotwie, Daugavpils, 10-11. 05 2005 r.*